

Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteiskokous

Aika: 23.10.2018 klo 13.20–16.01

Paikka: Kaupungintalo, kaupunginhallituksen kokoushuone, Pohjoisesplanadi 11-13

Osallistujat/Helsinki: Laura Varjokari (puheenjohtaja), Mirja Arajärvi, Timo Auranen, Pirjo-Liisa Kangasniemi, Erja Kauppinen, Veijo Lehto, Lena Lindberg, Markus Löfström, Marja Ruotsalainen, Pertti Hyvärinen, Pirkko Telaranta, Toivo Tupin (klo 15.50 alk.) ja Outi Paulig (sihteeri)

Osallistujat/Espoo: Olli Männikkö, Lasse Hoffman, Katri Rannisto, Antero Krekola, Riitta Lahikainen, Gustav Båsk, Helena Allahwerdi ja Maria Rysti

Osallistujat/Kaunianen: Raili Pirttimäki, Marina Grönlund, Tapani Jääskeläinen ja Marianne Ekholm
Osallistujat/Vantaa: Jussi Särkelä, Heimo Liimatainen, Ulla-Stina Palomaa, Sirkka Salmi-Mehtonen, Juha Suomela, Anneli Karhunen ja Tuija Mustajärvi

Asiantuntijat: Sari Kotikangas, viestintä- ja markkinointipäällikkö, HSL, kohta 2

1. Kokouksen avaaminen ja lyhyt esittelykierrros

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Tehtiin lyhyt esittelykierrros.

2. Ajankohtaiset asiat vanhusneuvostojen vaikuttamistoiminnassa

Kukin neuvosto esitteli vaikuttamistoimintansa ajankohtaisia asioita ja suunnitelmia jatsoon.

Helsinki: Vaikuttamistoimintaa on vuoden aikana yritetty aktivoida ja siihen on saatu vauhtia mm. huhtikuisesta tapaamisesta pormestari Vapaavuoren kanssa. Loppuvuoden tärkeä tilaisuus on tapaaminen valtuustoryhmien puheenjohtajien kanssa. Ensi vuodelle on suunniteltu mm. yhteistyötä nuorisoneuvoston kanssa. Liitteenä [diaesitys Helsingin vaikuttamistoiminnasta](#).

Vantaa: Lausuntoja on annettu paljon. Kokousryhmiä tiivistetty ja kokoukset ovat nyt kerran kuussa. Palveluverkkosuunnitelmassa on oltu aktiivisia. Opetellaan uusia lautakuntakäytäntöjä. On todettu, että asiantuntemuksella saa arvovaltaa. Vaikuttamistoiminnassa on painotettu, että 65-vuotiaat eivät ole hoidettavia, vaan toimijoita. Heille tarvitaan muutakin kuin sote-palveluja ja heidän tulee päästä vaikuttamaan asioihin.

Vuoden 2019 tavoitteet: 1) Vanhusneuvoston lakisääteisen roolin vahvistaminen. Vanhusneuvostolle tarvitaan tietoa suunnitelmista riittävän aikaisin. Lähes kaikki kaupunkilaisia koskevat

muutokset koskevat myös iäkkäitä. 2) Tunnettuuden ja näkyvyyden lisääminen. Aktiivinen yhteistyö Kuusikko-kaupunkien ja pääkaupunkiseudun kesken 3) Yhdenvertaisuuden korostaminen (etniset, sukupuoliset ym. vähemmistöt ja erityisryhmät)

Kauniainen: Kaupungissa on tuore kaupunkistrategia ja osallisuusohjelma, jotka koskevat kaiken ikäisiä. Vanhusneuvosto järjestää 20-vuotisjuhlaseminaarin. Palvelukeskus Breda on valmistumassa ja se antaa uusia mahdollisuuksia. Kulttuuritoiminta on tärkeää, vireillä on mm. yhteistyötä kuorojen kanssa. Liitteenä [diaesitys](#).

Espoo: Vanhusneuvosto on entistä tiiviimmin osa kaupungin organisaatiota. Neuvoston puheenjohtaja kuuluu kaupungin hyvinvointityön ohjausryhmään. Edelleen on voimassa hyvä käytäntö, että sote-lautakunnan käsittelyyn tuleviin, ikäihmisiin liittyviin asioihin pyydetään ensin lausunto vanhusneuvostolta. Esittelijän tehtävänä on pyytää lausunto. Vanhusneuvosto ottaa kantaa myös eläkeläisjärjestöjen avustuksiin. Muitakin lausuntoja ja omia kannanottoja on annettu paljon. Vanhusneuvostolla on edustaja mm. vammaisneuvostossa. Liitteenä [diaesitys Espoon vaikuttamistoiminnasta](#).

3. Keskustelua pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteistyöstä

Vantaa kiinnitti huomiota siihen, miten vaativiin asioihin Espoon neuvosto on antanut lausuntoja. Pyydetäänkö asiantuntijoita? Entä miten järjestöavustusten kannanotto syntyy?

Espoolaiset kertoivat, että lausuntoihin on käytettävissä kaikki se esittelymateriaali, mikä lautakunnallekin ja lisäksi voidaan pyytää lisätietoja keneltä tahansa asiantuntijalta. Avustuspäätöksen prosessi on se, että pohjana on viranhaltijan luonnos, jonka pohjalta vanhusneuvosto antaa omansa. Lopullinen päätös on ollut lähes aina sen mukainen.

Kysyttiin, onko Espoossa avustusten kokonaissumma pienentynyt. Helsingissä näin kävi, kun sosiaali- ja terveystoimi yhdistyivät. Kuultiin, että Espoossa ei summa ole pienentynyt, mutta kyläkin on tullut uusia järjestöjä sitä jakamaan.

Yhteistyöstä sovittiin, että HSL-asiasta tehdään lausunto heti kokouksen jälkeen.

Myös neuvostojen puheenjohtajat voisivat tavata.

4. HSL:n vyöhykeuudistus ja seniorialennus

Sari Kotikangas esitteli asiaa. Liitteenä on [diaesitys](#).

Kaikki matkakortit pitää vaihtaa uusiin. Vyöhykeuudistus tulee, kun tarpeeksi suuri osa korteista on vaihdettu. Tarkkaa päivää ei ole vielä tiedossa. Kun uudistus on tehty, uudet hinnat tulevat voimaan.

Uutena asiana tulee mm. se, että kausilipusta voi tehdä jatkuvan tilauksen ja maksaa sen suoraan pankkitililtä.

HSL:n laskelman mukaan seniorilipun käyttöönotto tuo 3,4 milj. miinusta tuloihin. Siitä, miten tähän tulokseen on tultu, ei saatu tarkempaa tietoa.

Keskusteltiin vyöhykkeisiin ja lippuihin liittyvistä asioista. Keskusteltiin seniorialennuksesta ja todettiin, että vanhusneuvosto antaa siitä lausuntonsa. Suurimpana hankaluutena koettiin seniorilipun aikarajoitus (klo 9-14). Todettiin aikaraja syrjiväksi ja byrokraattiseksi. Sitä paitsi eläkeläiset tulevat liikennevälineisiin ruuhka-aikoina vain silloin, kun heillä on siihen todellinen tarve.

Seniorialennuksen saa vain kertalipusta, joka on kallein lippumuoto. Alennuksen merkitystä pienentää entisestään se, että kertalipun hinta nousee selvästi vyöhykeudistuksen myötä.

Seniorilippua ei voi ostaa bussin kuljettajalta. *[siht. lis.: tämä tieto saatiin kokouksen jälkeen]* Seniorilipun käyttö edellyttää matkakorttia, jolle on ladattu ns. arvoa. Kortinlukija ottaa alennuksen huomioon leimattaessa. Todettiin, että monilla iäkkäillä ihmisillä ei ole matkakorttia. Matkakortin hankkimisen lisäksi jokaisen tulisi itse osata laskea, kannattaako ostaa arvoa seniorilippua varten vaiko kautta.

HSL:lle esitettiin toive, että rollaattorin kanssa liikkuvat saisivat matkustaa ilman lippua, kuten lastenvaunujen kanssa liikkuvat. Rollaattorin käyttäjien kohdalla on yhtä lailla kyse turvallisuudesta, joka on perusteena lastenvaunujen kanssa liikkuvien kohdalla.

5. Kannanotto seniorilipusta

Sovittiin, että kokouksen perusteella tehdään kannanotto. Kokouksen sihteeri lähettää luonnoksen kaikkien neuvostojen puheenjohtajille ja sihteereille, jotta voidaan lyödä lukkoon tekstin lopullinen sisältö. Se lähetetään pikaisesti HSL:n hallituksen jäsenille, kaupunginhallituksille ja pääkaupunkiseudun tiedotusvälineille (ainakin HS, Yle, HBL, Vantaan Sanomat ja Länsiväylä).

Kannanotossa vaaditaan seniorialennusta 65 vuotta täyttäneille kokoaikaisesti kaikissa lippumuodoissa. Ikärajaa keskusteltiin ja myös kokonaan maksutonta joukkoliikennettä esitettiin.

6. Muut asiat

Jussi Särkelä kutsui pääkaupunkiseudun vanhusneuvostot seuraavaan yhteiseen kokoukseen Vantaalle 22.10.2019.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 16.01.

Laura Varjokari
puheenjohtaja

Outi Paulig
sihteeri